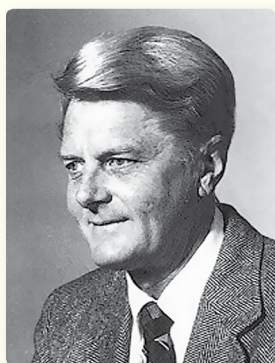

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Rabó Gyula

(Budapest, 1924. szeptember 9.)

*az Amerikai Egyesült Államokban él,
a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Jule A. Rabo was born as Rabó Gyula in Budapest, on 9 September, 1924. He graduated from the Polytechnical University of Budapest as a chemical engineer in 1946, where he obtained a Doctor of Sciences degree in 1949. Until 1956 he taught chemical engineering there at the department of professor József Varga, who he worked together with in several projects on the refinement of petroleum. In 1991, when he was awarded the Varga Memorial Medal from the Hungarian Academy of Sciences for contributions to science in chemistry, he described his professor as someone, whose personality was surrounded by a legendary aureola. („Személyét legendás aureola vette körül” Magyar Kémikusok Lapja, 1991.) For his discoveries in petroleum chemistry he received the Kossuth prize in 1953.

Jule A. Rabo Rabó Gyulaként született 1924. szeptember 9-én Budapesten. 1946-ban a budapesti műegyetemen vegyészmérnöki diplomát, 1949-ben doktori fokozatot szerzett. 1956-ig Varga József professzor tanszékén tanított, akivel több kőolaj-finomítási programban dolgozott együtt. 1991-ben, amikor megkapta a Magyar Tudományos Akadémia Varga József Emlékérmét, így írt professzoráról a Magyar Kémikusok Lapjában: „Személyét legendás aureola vette körül.” A kőolaj kémiai kutatásában elért eredményeiért 1953-ban Kossuth-díjjal tüntették ki.

1956 októberében a Német Demokratikus Köztársaságban az új kőolaj-finomítási eljárás nagyüzemi próbáját végezte.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

In October 1956 he was testing the refinement technology in the German Democratic Republic. After the fall of the Hungarian Revolution he did not return to Hungary, upon the invitation of research director Dr. R. M. Milton he went to the US, where he began working at the Union Carbide Corporation (the second largest chemical engineering firm of the time) in Buffalo as a group leader in charge of catalysts R&D and transferred to Tarrytown in 1961 to manage corporate catalysis research. Up to his retirement in 1990, he was a senior corporate Research Fellow for Universal Oil Products Co. and for Union Carbide Corporation. At present he is consultant. In 1980-84 he was member/president of the Scientific Council of the Lawrence-Berkeley National Laboratory of the University of California, in 1988-98 he was a member of the visiting committee of the department of chemistry at Lehigh University.

He has worked in various fields of catalysis including organic synthesis, Fischer Tropsch and hydrocarbon catalysis. The most notable is the discovery of the acidic forms of Y zeolite and their applications in petroleum catalysis in 1957-1958. He and his associates developed many zeolite based catalysts used in the petroleum and petrochemical industries. In the petroleum industry alone, the Y zeolite based cracking and hydrocracking catalysts based on Rabo and his coinventors discoveries have been

A forradalom bukása után nem tért vissza Magyarországra, Dr. R. M. Milton, a Union Carbide Corporation (a világ második legnagyobb kémiai vállalata) kutatási igazgatójának meghívására az Egyesült Államokba utazott. Buffalóban kezdett dolgozni a katalízis-kutatási csoport vezetőjeként, majd 1961-ben Tarrytownba költözött, ahol megszervezte és vezette a katalízis-kutatást. 1990-es nyugdíjba vonulásáig tudományos igazgatója és kutatásvezetője volt a Universal Oil Products Co-nak és a Union Carbide Corporation-nek. Azóta tudományos tanácsadó. 1980-84-ben tagja, majd elnöke volt a Kaliforniai Egyetem Lawrence-Berkeley Laboratóriumának, 1988-98-ban a Lehigh Egyetem kémiai tanszékének vendégprofesszora volt.

A katalíziskutatás szinte minden területén dolgozott, beleértve a szerves szintézist, a Fischer-Tropsch szintézist és a szén-hidrogén-katalízist. Legjelentősebb eredménye az Y-zeolit erős-sav formáinak felfedezése és alkalmazása a kőolaj-finomításban (1957-58). Munkatársaival számos zeolit alapú katalízist alkalmazott a kőolajiparban és a kőolajvegyészetben. A Rabó és társai által szabadalmaztatott Y zeolit alapú krakkolási és hidrokrakkolási katalízis igen elterjedt, a (benzin, turbo és diesel) motorok üzemanyaggyártásának csaknem felében használják, és az olajfinomításban

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

producing about half of the motor fuels (gasoline, turbine, diesel) in the refineries around the globe for over 35 years.

In his opinion “*in the development of broad, intellectual concepts in science, one is seeking a vision of the whole with a flexible mind, from the start. And this remains firmly the domain of the creative human spirit. This is the field where the essence of science and the arts merge*” – as he wrote in his *Salutation in honour of Günther Engelhardt* in 1997.

He is the author, co-author and/or editor of several books and articles, the most important of which is *Zeolite chemistry and catalysis*, first published in 1976. He is the inventor or co-inventor of a number of patents. He attended the most significant international congresses, symposia and conferences on catalysis (Discussions of the Faraday Society, Gordon Research Conferences). The Tenth International Congress on Catalysis (ICC) was held in Budapest in 1992, where he read his paper: *Catalysis: Past, Present and Future*. In 1995 he read the Opening Remarks at the International Symposium on Catalysis by Microporous Materials, in Szombathely.

He was the first recipient of the New York Catalysis Society's Award for Excellence

is világszerte alkalmazták az elmúlt évtizedekben.

1997-ben így ír a tudomány szerepéről a Günther Engelhardt tiszteletére kiadott kötetben: „*A tudomány óriási intellektuális fejlődésében is az egész vízióját kell keresnünk, a kezdetektől, mindig változó tudásunkkal. Ez marad mindig a kreatív emberi elme terepe. Ez az a határ, ahol a tudomány és a művészetek lényege összeolvad*”.

Számos könyv és tudományos cikk szerzője, társszerzője és szerkesztője. Legfontosabb közülük az először 1976-ban megjelent *Zeolite Chemistry and Catalysis (A zeolitkémia és a katalízis)*. Több szabadalom fűződik a nevéhez. Részt vett a katalízis témakörében tartott legjelentősebb nemzetközi kongresszusokon, szimpóziumokon és konferenciákon (Discussions of the Faraday Society, Gordon Research Conferences). A 10. Nemzetközi Katalízis Kongresszust (ICC) 1992-ben Budapesten rendezték, itt *Catalysis: Past, Present and Future (A katalízis múltja, jelene és jövője)* címmel tartott előadást. A Mikroporózus anyagok katalízisének nemzetközi szimpóziumát (International Symposium on Catalysis by Microporous Materials) ő nyitotta meg 1995-ben Szombathelyen.

1982-ben elsőként kapta meg az Amerikai Katalízis Társaság Excellence in Catalysis

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

in Catalysis in 1982. In 1988, he received the American Chemical Society's E.V. Murphree Award to "recognize outstanding contributions to catalysis science and to industrial and engineering chemistry". He also received the American Catalysis Society's Eugene. J. Houdry Award in 1989 for "unique contributions to zeolite catalysis". In 1990, he received the Senior American Scientist Award of the Humboldt Foundation of Germany for contributions to science. In 1993, he received the Chemical Pioneer Award of the American Institute of Chemists for pioneering discoveries in zeolite catalysis. In 2011, he was awarded the Cross of Merit of the Hungarian Republic in 2011.

He is honorary doctor of the Polytechnical University in Budapest, the University of Veszprém, and honorary member of the Hungarian Academy of Engineering and the Hungarian Chemical Society and honorary president of the Hungarian Zeolite Society. He was a member of the advisory board of the Chemical Research Centre of the Hungarian Academy of Sciences, lectured at the Selye University in Komarno and helped many young Hungarian researchers in the US.

He became an external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Chemical Sciences in 1993.

díját. 1988-ban „a katalízistudományban és a vegyiparban elért eredményeit” az Amerikai Kémiai Társaság E. V. Murphy-díjjal ismerte el. 1989-ben a „zeolit katalízisben elért eredményeiért” az Amerikai Katalízis Társaság Eugene J. Houdry-díjában részesítették, 1990-ben pedig tudományos munkájának elismeréseként megkapta az Alexander Humboldt-díjat. 1993-ban az Amerikai Kémiai Intézet A Kémia Pionírja díjjal tüntette ki a zeolit katalízisben elért úttörő eredményeiért. 2011-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét.

Tiszteletbeli doktora a budapesti Műszaki Egyetemnek és a Veszprémi Egyetemnek, tiszteleti tagja a Magyar Mérnökakadémiának és a Magyar Kémikusok Egyesületének, tiszteletbeli elnöke a Magyar Zeolit Társaságnak. Tagja volt az MTA Kémiai Kutató Intézet nemzetközi tanácsadó testületének, előadásokat tartott a Selye János Egyetemen, és támogatta az Egyesült Államokban dolgozó fiatal magyar kutatókat.

1993-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották, a Kémiai Tudományok Osztályának a tagja.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

Contact

19 Windmill Road Armonk,
N. Y. 10504, USA
Tel.: 1 914-273-9031
Fax: 1 914-273-2573
E-mail: rabol@optonline.net

Kapcsolat

19 Windmill Road Armonk,
N. Y. 10504, USA
Telefon: 1 914-273-9031
Fax: 1 914-273-2573
E-mail: rabol@optonline.net

